

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

ГРИП ТА ГРВІ В УКРАЇНІ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

1 тиждень
(02–08.01.2023)

Дата випуску:
10.01.2023

www.phc.org.ua
fb.com/phc.org.ua

Резюме за 1 тиждень по Україні:

- географічне поширення вірусів грипу не змінилося порівняно з минулим тижнем: циркуляція вірусів грипу відзначалася в 19 (76%) областях в системі рутинного епіднагляду;
- продовжується тенденція до зниження інтенсивності епідемічного процесу в цілому по Україні: інтенсивний показник захворюваності на ГРВІ включно із новою коронавірусною інфекцією за звітний тиждень на 35,0% менший від встановленого епідпорога для України та на 3,6% менше від показника минулого тижня. Відмічається зменшення темпів захворюваності на ГРВІ серед дітей віком до 17 років на 13,6%, проте серед дорослих цей показник зріс на 7,7%;
- на фоні загального зниження інтенсивності епідемічного процесу зростає кількість пацієнтів, які потребують госпіталізації: частка пацієнтів з ТГРІ збільшилася порівняно з минулим тижнем на 10,4% та становить 6,0% від загальної кількості госпіталізованих осіб;
- зареєстровано два летальних випадки внаслідок грипу, що підтверджено методом полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР);
- серед циркулюючих вірусів за тиждень домінує грип типу А — 68,2% та 73,7% серед обстежених пацієнтів з ГПЗ та ТГРІ відповідно. Крім того продовжується циркуляція вірусів SARS-CoV-2, риновірусів та RS-вірусів (превалюють у пацієнтів з ГПЗ) та аденовірусів;
- за тиждень проти грипу щеплено 6 835 осіб.

Резюме з початку сезону по Україні:

- даний епідсезон порівняно менш інтенсивний за попередній: із 3 жовтня до 8 січня 2023 року на ГРВІ перехворіло 1 588 789 (3,9 %) осіб, що на 52,2% менше аналогічного періоду сезону 2021–2022 років;
- на відміну від попереднього сезону, коли серед циркулюючих вірусів домінував SARS-CoV-2, у поточному сезоні у половині зразків від пацієнтів з ГПЗ та ТГРІ визначаються віруси грипу типу А, а також SARS-CoV-2, парагрипу, аденовіруси, RS-віруси, риновіруси, метапневмовіруси;
- протягом всього сезону спостерігалася висока інтенсивність міграції населення, що відповідно вплинуло на перевищення епідпорогів захворюваності на грип в західних областях України (Житомирська, Волинська, Тернопільська, Чернівецька області тощо);
- з початку сезону зареєстровано п'ять летальних випадків грипу, що підтверджено методом ПЛР, на відміну від сезону 2021–2022 років, коли летальних випадків внаслідок грипу зареєстровано не було;
- критично низьким є показник вакцинації проти грипу: з початку епідемічного сезону проти грипу вакциновано 112 616 осіб, з них 73 659 — особи з групи медичного та епідемічного ризику, що становить 0,8% від загальної кількості.

Захворюваність на грип та ГРВІ в сусідніх країнах (51 тиждень 2022 року)

За даними спільного бюлетеня Всесвітньої організації охорони здоров'я і Європейського центру профілактики та контролю захворювань (<https://flunewseurope.org>) протягом звітного періоду в Угорщині зареєстровано низьку інтенсивність епідемічної активності грипу, в Молдові, Польщі, Румунії та Словаччині — середню активність грипу.

В Румунії та Угорщині зафіксували регіональне поширення вірусів грипу, в інших країнах — широке поширення (рис. 1).

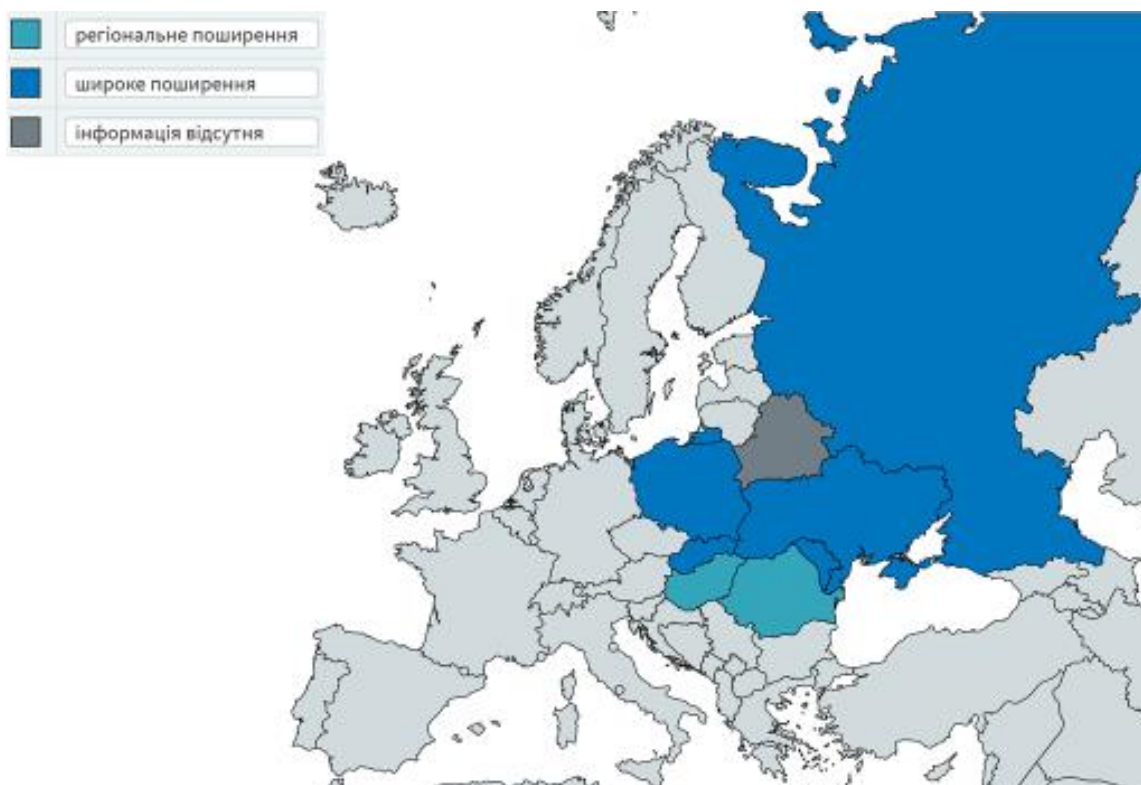

Рис. 1. Адаптовано на основі мапи географічного поширення грипу в країнах європейського регіону (<https://flunewseurope.org>) за 52 тиждень 2022 року

Моніторинг рівня підвищеної смертності

За 51 тиждень 2022 року з-поміж 16 країн Європи, які беруть участь у європейському проєкті моніторингу надлишкової смертності для прийняття рішень у секторі громадського здоров'я (EuroMOMO), в Естонії, Іспанії, Фінляндії та Швеції зареєстровано незначне перевищення рівня смертності з усіх причин. Водночас в Австрії, Англії (Уельс), Бельгії, Португалії та Швейцарії зафіксовано помірний рівень. В Данії — високий рівень, а в Німеччині та Франції надзвичайно високий рівень надлишкової смертності, що можливо пов'язано з продовженням пандемії COVID-19 та одночасним поширенням циркуляції вірусів грипу (рис. 2).

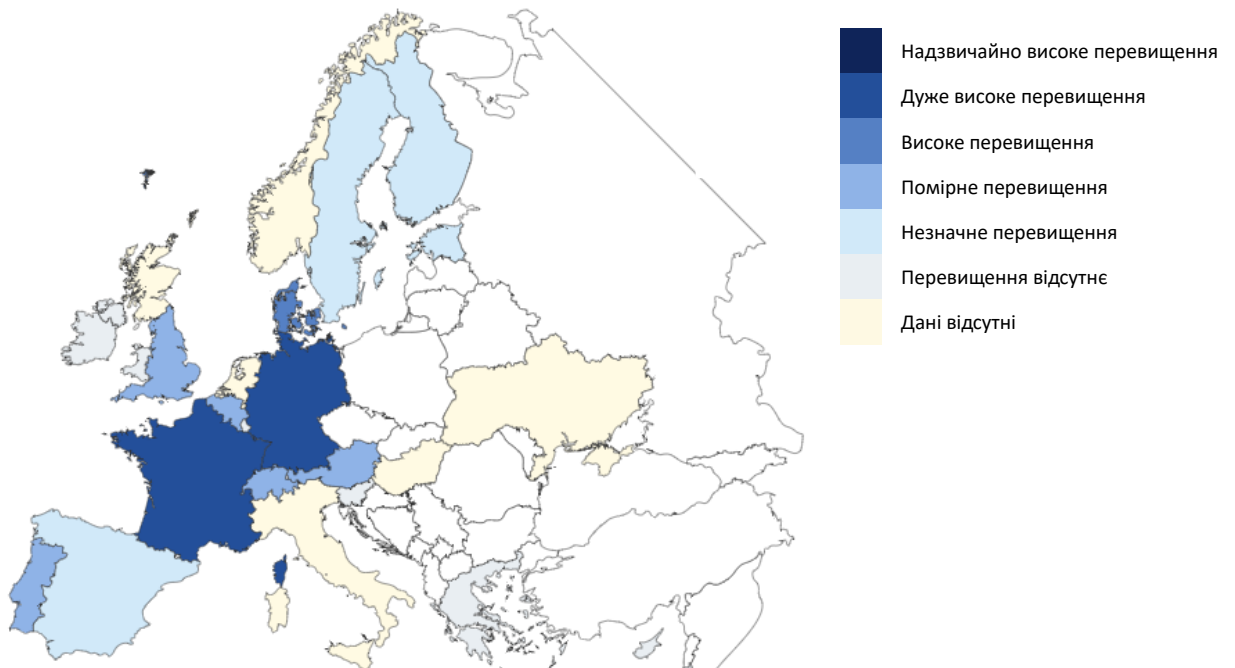

Рис. 2. Рівень надлишкової смертності від грипу на основі мапи з щотижневим Z-показником¹ для всього населення у країнах-партнерах EuroMOMO та субнаціональних регіонах, що надають дані, 51 тиждень 2022 року

Аналіз даних рутинного епідеміологічного нагляду

Дані рутинного епіднагляду за 1 тиждень 2023 року надані закладами охорони здоров'я усіх областей України, крім Луганської та Херсонської.

Значення інтенсивного показника захворюваності розраховане на основі кількості всіх зареєстрованих випадків ГРВІ (грип, аденовірус, риновірус, парагрип, COVID-19 та інші).

За звітний тиждень на ГРВІ захворіло 128 652 особи, із них 61 307 (47,7%) — діти віком до 17 років, що на 13,6% менше минулого тижня. Інтенсивний показник захворюваності² — 313,8 на 100 000 населення, що на 35,0% менше епідемічного порога, розрахованого для України, та на 3,6% менше від показника минулого тижня (рис. 3). В структурі захворюваності кількість дітей віком до 17 років становить 47,7%, що є типовим для першого тижня року.

За звітний тиждень у Вінницькій та Волинській областях зареєстровано по одному летальному випадку внаслідок грипу, що підтверджено методом ПЛР, із них в одному випадку — дитина віком до 17 років. У всіх випадках виявлено фрагменти РНК вірусів грипу типу А не субтиповані.

¹ Z-показник надлишкової смертності — стандартизоване відхилення кількості смертей від базової лінії, розрахованої для певного регіону. Використовують для порівняння показників надлишкової смертності між країнами або регіонами в нашій країні, різними популяціями або між різними періодами часу.

² Інтенсивний показник захворюваності розрахований згідно з кількістю населення за даними Державної служби статистики України.

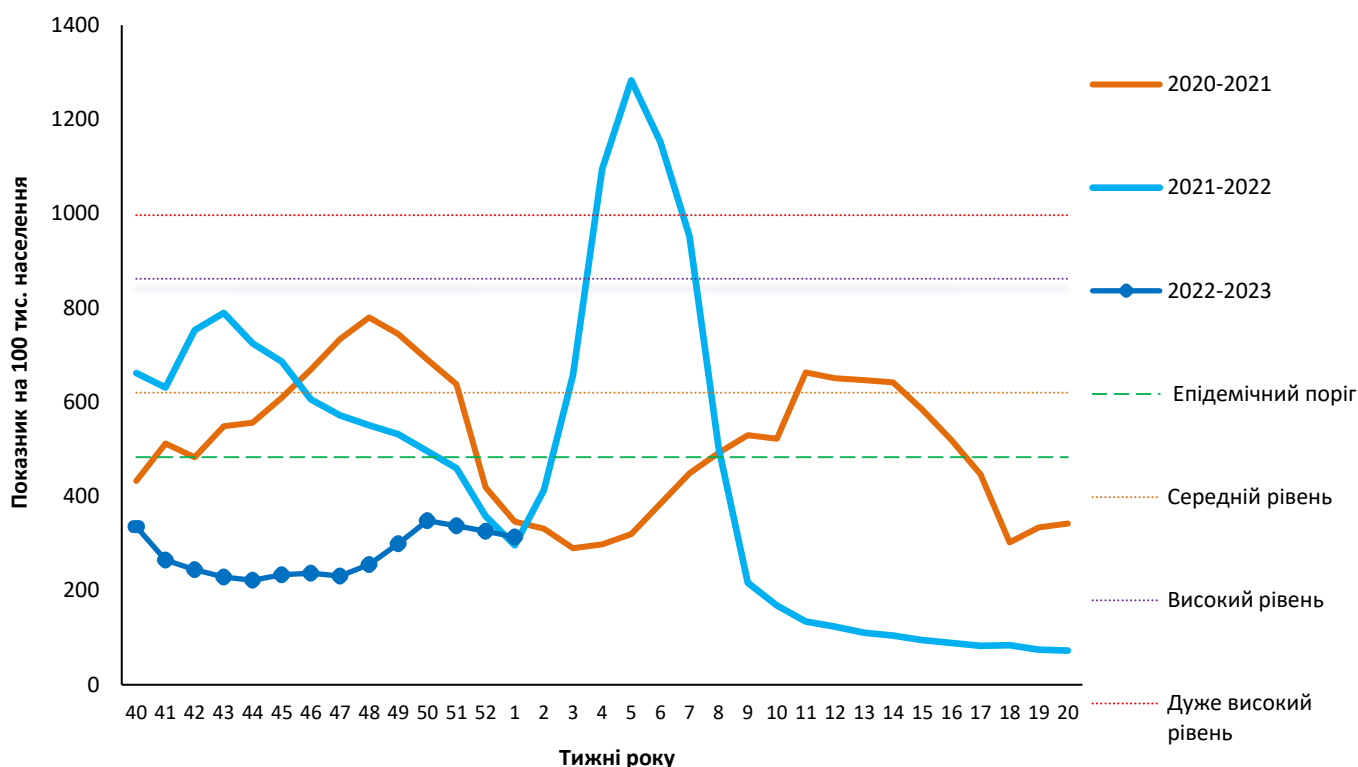

Рис. 3. Інтенсивний показник захворюваності на грип і ГРВІ та рівень перевищення епідемічного порога, Україна, 1 тиждень 2023 року

У таблиці 1 показано розподіл регіонів України за рівнями епідемічної активності захворюваності на ГРВІ. Епідемічна активність середнього рівня зафіксована в Тернопільській області. У Волинській, Житомирській, Чернівецькій та Черкаській областях зареєстрований низький рівень. В інших регіонах України зберігається неепідемічний рівень активності.

Таблиця 1. Рівні епідемічної активності захворюваності на ГРВІ, Україна, 1 тиждень 2023 року

№	Місто	Показник епідопорога на рік	Інтенсивний показник за звітний тиждень	Перевищення епідпорога за звітний тиждень, (%)
1	Україна	483,09	313,8	-35,0%
2	Вінницька	590,5	395,7	-33,0%
3	Волинська	551,1	584,0	6,0%
4	Дніпропетровська	591,7	311,4	-47,4%
5	Донецька ³	485,3	40,5	-91,6%
6	Житомирська	576,8	621,4	7,7%
7	Закарпатська	430,5	316,7	-26,4%
8	Запорізька	591,6	150,5	-74,6%
9	Ів.-Франківська	425,8	392,7	-7,8%
10	Київська	858,8	707,1	-17,7%

³ Дані для Донецької області по інтенсивному показнику захворюваності розраховані лише для підконтрольної частини Донецької області.

11	Кіровоградська	478,9	391,6	-18,2%
12	Луганська ⁴	628,3	дані відсутні	дані відсутні
13	Львівська	434,1	310,6	-28,4%
14	Миколаївська	496,4	172,6	-65,2%
15	Одеська	532,1	363,9	-31,6%
16	Полтавська	521,8	438,8	-15,9%
17	Рівненська	616,3	567,4	-7,9%
18	Сумська	461,1	294,7	-36,1%
19	Тернопільська	302,5	385,4	27,4%
20	Харківська	415,1	112,1	-73,0%
21	Херсонська ⁵⁵	512,6	дані відсутні	дані відсутні
22	Хмельницька	635,7	454,0	-28,6%
23	Черкаська	459,6	462,7	0,7%
24	Чернівецька	491,7	534,7	8,8%
25	Чернігівська	569,7	410,8	-27,9%
26	м. Київ	798,2	358,8	-55,0%

В системі рутинного епідеміологічного нагляду за ГРВІ циркуляція вірусів грипу відзначалася в 19 (76%) областях України. При дослідженні зразків матеріалів від 1 944 пацієнтів визначено віруси грипу в 774 (39,8%) випадках, що на 20,5% менше минулого тижня. В 334 (8,2%) випадках визначено віруси SARS-CoV-2, це на 8,7% менше проти показників минулого тижня. Позитивні знахідки інших вірусів респіраторної групи інфекцій становили 3,7% випадків (RS-віруси, риновіруси, метапневмовіруси та інші).

За звітний тиждень проти грипу вакциновано 6 835 осіб. Із початку епідемічного сезону проти грипу вакциновано 112 616 осіб, зокрема 73 659 (65,4% від загальної кількості щеплених) з них особи з груп медичного та епідемічного ризиків (рис. 4).

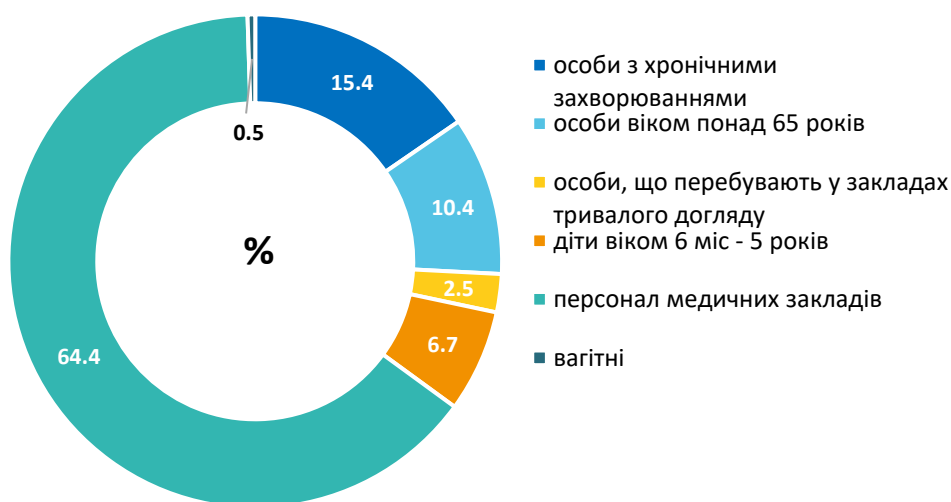

Рис. 4. Питома вага представників груп ризику, які отримали щеплення проти грипу станом на 1 тиждень 2023 року

⁴ Дані для Луганської області є недоступними у зв'язку із тимчасовою окупацією.

⁵ Дані для Херсонської області тимчасово відсутні в зв'язку з порушенням системи звітності.

Аналіз даних дозорного епідеміологічного нагляду

Дозорний епідеміологічний нагляд за грипом та ГРВІ (ДЕН) здійснюється у 12 регіонах України відповідно до географічного розподілу: північ — Київ, Суми та Чернігів, схід — Дніпро та Харків, південь — Запоріжжя та Одеса, захід — Львів, Рівне та Чернівці, центр — Кропивницький та Вінниця.

ДЕН забезпечують 15 закладів первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД) і 20 стаціонарних закладів охорони здоров'я (дозорні лікарні).

За інформацією, що надали 15 закладів ПМСД, протягом 1 тижня 2023 року зареєстровано 292 пацієнти, клінічний стан яких підлягав визначенню випадку ГПЗ. Захворюваність серед дорослого населення становила 358,0 на 100 000 нас., серед дітей віком до 17 років — 734,9 на 100 000 нас. З-поміж 292 пацієнтів із ГПЗ у 80 (27,4%) було взято зразки матеріалів для тестування методом ПЛР на респіраторну групу інфекцій, за результатами якого у 44 (55,0%) випадках отримано позитивні результати (табл. 2). В 34 (42,5%) випадках отримано негативні результати, в роботі залишилось 2 (2,5%) зразки матеріалу.

З початку епідемічного сезону з-поміж 2 710 пацієнтів із ГПЗ лабораторно обстежено 755 (27,9%) осіб, отримані позитивні результати у 355 випадках — 47,5%, що більше минулого тижня на 15,3% (рис. 5).

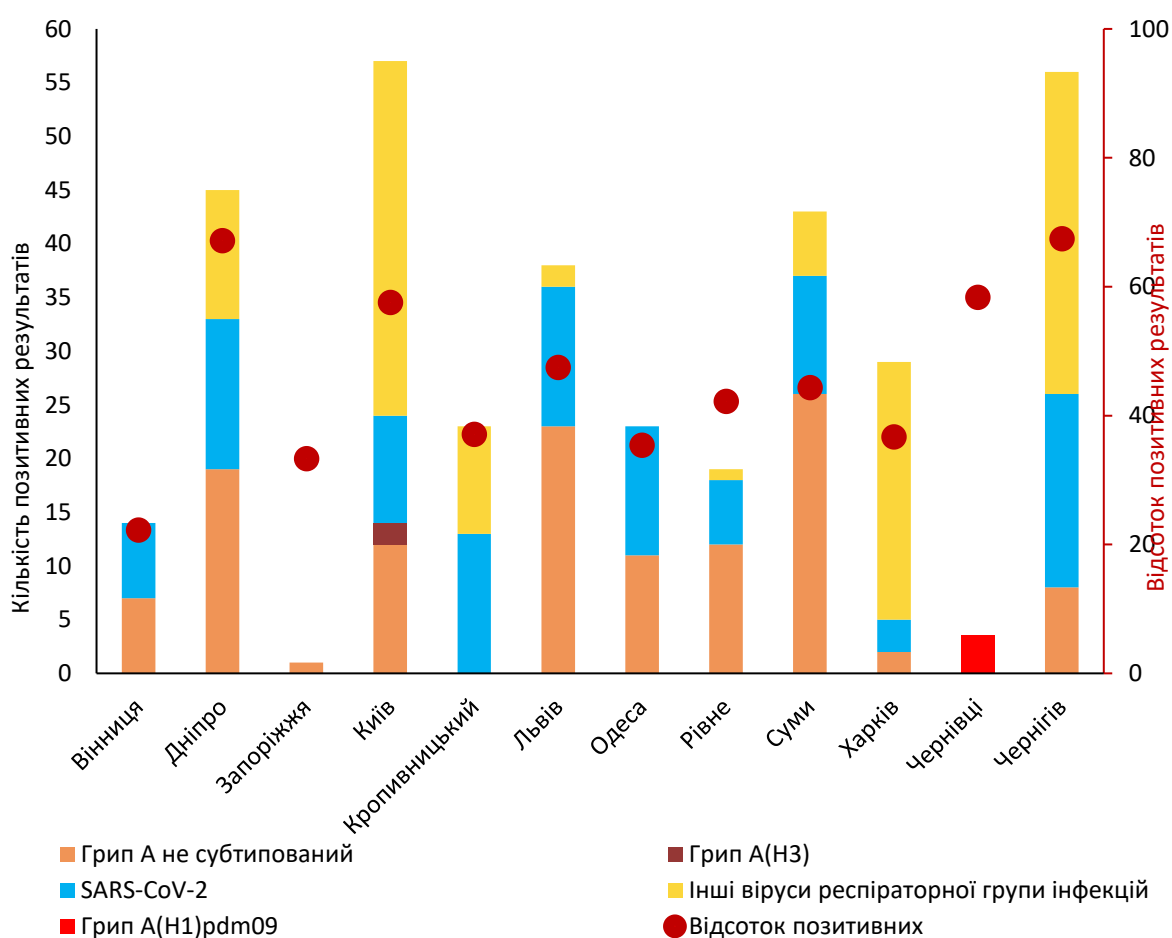

Рис. 5. Результати обстеження осіб із ГПЗ і частка отриманих позитивних результатів на грип та ГРВІ з початку епідемічного сезону 2022/2023 (станом на 1 тиждень 2023 року)

За інформацією, що надали 20 дозорних лікарень, упродовж звітного тижня зареєстровано 222 пацієнти, клінічний стан яких підлягав визначенню випадку ТГРІ, із них 87 (39,2%) — діти віком до 17 років. Пропорційний внесок ТГРІ до показника госпіталізації з усіх причин становить 6,0%, що на 10,4% більше минулого тижня. З-поміж 222 випадків ТГРІ у 71 (32,0%) пацієнта було взято зразки матеріалів для тестування методом ПЛР на респіраторну групу інфекцій. За результатами лабораторного дослідження 71 зразка матеріалів у 38 (53,5%) випадках отримано позитивні результати (табл. 2). У 33 (46,5%) випадках отримано негативні результати.

З початку епідемічного сезону з-поміж 2 461 пацієнта, клінічний стан яких відповідає ТГРІ, лабораторно досліджено 911 (37,0%) зразків матеріалів, отримано позитивні результати на віруси респіраторної групи інфекцій в 418 (45,9%) випадках, що на 10,0% більше минулого тижня (рис. 6).

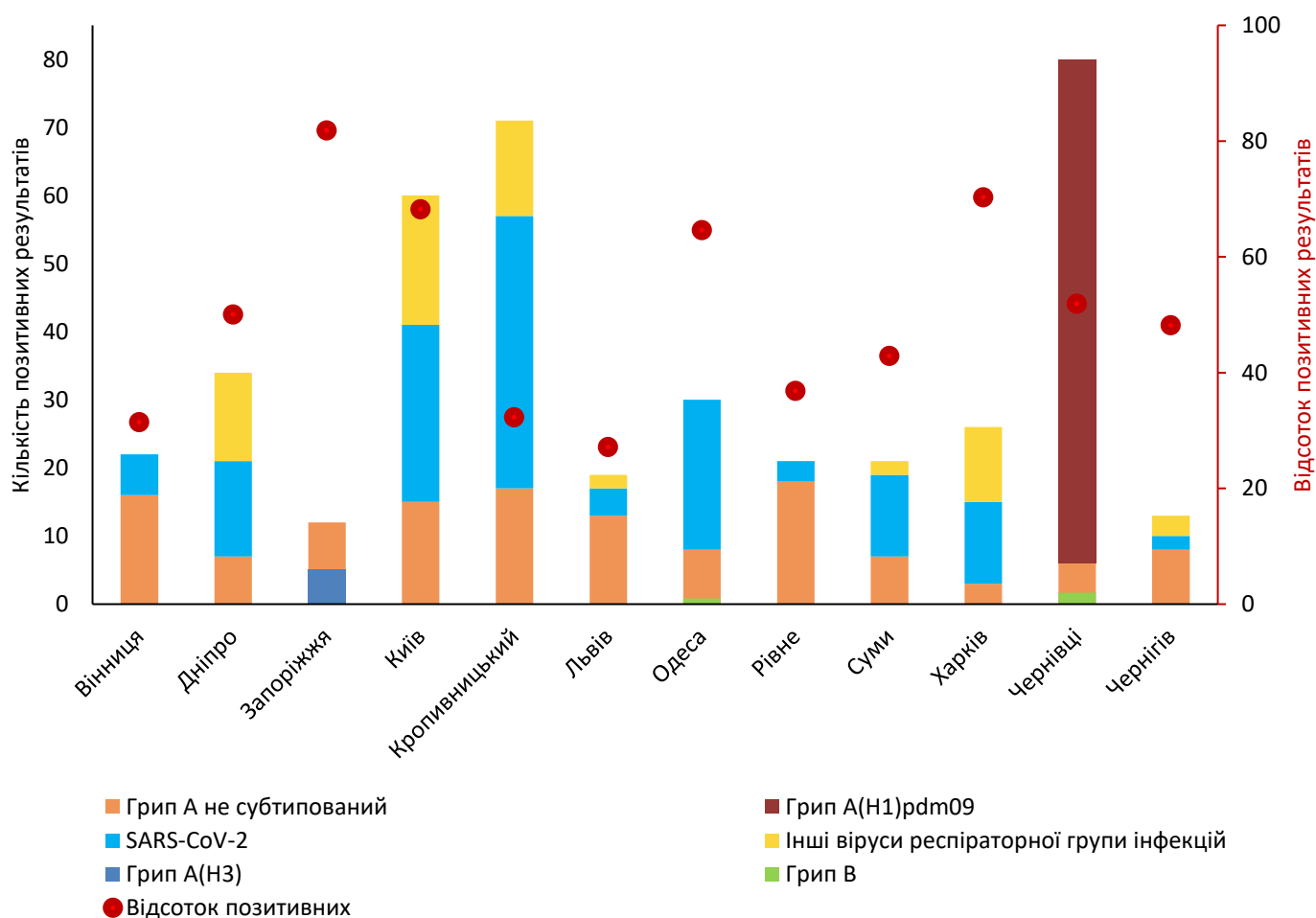

Рис. 6. Результати обстеження пацієнтів із ТГРІ з початку епідемічного сезону 2022/2023 (станом на 1 тиждень 2023 року)

Табл. 2. Результати досліджень зразків матеріалів із дозорних джерел за 1 тиждень 2023 року та з початку сезону

Показники	Звітний тиждень		Всього за звітний тиждень	Сезон 2022/2023		Всього від початку сезону
	ГПЗ	ТГРІ		ГПЗ	ТГРІ	
Кількість досліджених зразків матеріалу	78	71	149	747	911	1 658
Кількість позитивних зразків, абс.знач. (%)	44 56,4%	38 53,5%	82 55,0%	355 47,5%	418 45,9%	773 46,6%
Кількість вірусів грипу, % від числа позитивних	30 68,2%	28 73,7%	58 70,7%	130 36,6%	213 51,0%	343 44,4%
А, % від числа позитивних на грип	30 100,0%	28 100,0%	58 100,0%	130 100,0%	210 98,6%	340 99,1%
А(Н1)pdм09	1	0	1	6	74	80
А(Н3)	0	1	1	2	6	8
А не субтиповані	29	27	56	122	130	252
В, % від числа позитивних на грип	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	3 1,4%	3 0,9%
Інші віруси респіраторної групи інфекцій, % від числа позитивних	14 31,8%	10 26,3%	24 29,3%	225 63,4%	205 49,0%	430 55,6%
Парагрип	0	0	0	15	8	23
Аденовіруси	0	2	2	3	3	6
RS-віруси	5	3	8	26	18	44
Риновіруси	1	1	2	40	21	61
Бокавіруси	0	0	0	0	0	0
Коронавіруси ОС43, 229Е, NL63, НКU1	0	0	0	0	0	0
Метапневмовіруси	1	2	3	34	14	48
SARS-CoV-2	7	2	9	107	141	248